

Jitka Stritzlová: Krysák

Dvě pouštní krysy se pomalu otáčely na narychlo sestaveném rožni. Byla tma. Postava sedící na studeném písku si poposedla blíž ve snaze ukořistit si každý kousíček tepla, co malý ohýnek uprostřed noci poskytoval. V jeho záři vypadal mladík skoro ještě jako dítě; krátké černé vlasy, kulaté tváře, malý nos. Ale oči měl staré. Oči, co toho viděly příliš mnoho.

Upíral je na druhou postavu točící rožněm. Tento muž byl o něco starší, oblečený do krátké vesty a širokých kalhot, co nosili pouštní obyvatelé. Nevěděl, proč vlastně přišel. Ale ulovil krysy. Tak mu začal v duchu říkat Krysák. Krysák sundal rožeň z ohně a podal mu jednu z jeho opékaných kuchařských specialit. Pouštní krysa, jak si ji mladík pojmenoval, vystačila stěží na dvě sousta.

Jejich pohledy se střetly. Ani jeden nepromluvil. Muž sedící na písku měl ale možnost pořádně si prohlédnout Krysákovu tvář. Byl by i hezký, kdyby neměl sežehlé vlasy, popáleninu na krku a tvář ušpiněnou od popela. Kdyby se v jeho pohledu neodrážela krev a smrt, němý křik. Válka nedělá lidi hezkými.

Kývnutím hlavy mu poděkoval a společně se pustili do jídla. Mlčky. Tady, v dolině mezi dunami, na které dopadala záře skomírajícího ohně, byl mír. V oranžovém světle se mohl popálený Egyptan podělit o jídlo s mladíkem v uniformě francouzské pěchoty s očima starce. Světlo skýtalo klid. Jen přijď, cizínče! Zahřejeme tě, pohostíme tě, tady mezi pískem a plamenem. Tady jsme si všichni rovni.

Francouz obral malé kůstky do posledního kousku masa. Zakručelo mu v žaludku. Krysa byla to jediné, co jedl dneska, a to jediné, co bude jíst zítra. Aspoň vody mu ještě zbylo. Se zaúpěním si sundal polní láhev z ramene a nabídl ji muži vedle sebe. Neodmítl. Hvězdy přátelsky pomrkávaly a svým závojem věčnosti jim tvořily střechu nad hlavami.

Oheň uchlácholoval rozpolcené duše. Nebude už ale dlouho. Zásoba větvíček a klacků posbíraných z okolních keřů se nepřekonatelně rychle ztenčovala. Za chvíli budeme muset spálit i ten rožeň, pomyslel si mladík, usrkávaje vodu z láhve. Je nejvyšší čas se představit.

Plácl dlaní do písku, aby upoutal Krysákovu pozornost. Ukázal prstem na sebe a potichu vyslovil svoje jméno. Egyptan také ukázal na sebe a vyslovil svoje jméno. Teď si byli blíž. Mladík znal Krysákovu jméno a Krysák zase jeho. A je jedno, že mu nerozuměl. Že si ho už zítra nejspíš nebude pamatovat. Bylo to něco zvláštního, vědět, jak se jmenuje ten druhý. Moci ho oslovovat jako starého přítele, kterým skoro byl, tam v noci na poušti.

Oheň sbližoval. Voják naznačil dvěma prsty utíkající postavu, něco, co bylo podle jeho uniformy nad slunce jasné. Krysák se lehce pousmál. Zběh. Po chvíli, která se zdála jako

věčnost, natáhl ruce před sebe a dal špičky prstů k sobě tak, aby tvořily střechu. Francouz si spojil jeho symbol domu s popáleninami a domyslel se, odkud se vzal.

Po náročném pětidenním přechodu pouště s minimálními přiděly stravy narazila francouzská armáda na vesnici. Slunce pálilo.

„Napoleon hlásal, že místní Egyptany zachraňujeme od zlých mamlúků. Nemělo by tedy trvat je přemluvit k tomu, aby nám poskytl svoje jídlo.“ Vedle Francouze sedící Jean-Baptiste Baille se natáhl. Očividně hodlal využít krátký čas, než vesničané vydají armádě svoje zásoby, spánkem.

S Jeanem se voják potkal až tady, v Egyptě. Ne že by s ním příliš vycházel, spíše to byl jediný člověk, který s ním občas promluvil. Odtrhl od něj pohled a zadíval se směrem do vesnice. Oproti tomu, co ležící Francouz právě řekl, si vyslaná skupinka s tlumočnickem v ulicích nevedla příliš dobře. Hlasitě diskutující vesničan vůbec nevypadal, že se hodlá svého jídla vzdát. Proč? Přece jsme je přišli osvobodit... Hádaající se výkřiky doléhaly až k němu. Mezi skupinkou vojáků začínal rozeznávat jednotlivé hlasy.

„Že bez zásob nepřežijí, pche. Jenom se podívejte, jaké mají velké pole, na tom si jich vypěstují, kolik budou chtít!“

Připadalo mu, že konflikt ve vesnici trvá už příliš dlouho. Jeden voják z vyslané družiny musel mít stejný pocit, jelikož ho po chvíli přešla trpělivost, vystoupil ze skupinky a jedním plynulým rozmáchnutím rukou třímajících mušketu probodl vesničana skrz na skrz. Když nedostanou jídlo dobrovolně, vezmou si ho sami. Rozprostřelo se ticho, jen mrtvé tělo s sebou pláclo o zem. A pak se to stalo. Egyptští svědkové vraždy z vesnice vešli do ulic ozbrojení kosami, motykami, čímkoliv, co jim padlo do rukou. Pryč z naší vsi, pryč z naší země, francouzský vrahu!

Věděli, že nemají sebemenší šanci. Jean i další opodál ležící vojáci kvapně vstávali a nabíjeli muškety. Francouz sedící na zemi to sledoval jako ve snách. Hemžení, hlasitá palba, bolestivý výkřik. Nadávky opodál stojícího seržanta. Vykríkované rozkazy jiného. Před jeho očima se míhala Napoleonova Velká armáda v celé své moci, jen aby stála proti několika ubohým sedlákům s kosami. Neměli sebemenší šanci. Věděli to.

Nyní se vesničané schovávali za rohy domů, aby se skryli před palbou. Větší skupina v modro bílých uniformách učinila obchvat a naběhla jim tak rovnou do zad. Kroky. Krev. Počkejte, Egyptani, za vámi je smrt! Přilétá na modrobílých křídlech, v rukou svírá muškety. Schovejte se, dokud je čas! Smrt vás jde vysvobodit, přinést mír vaší sluncem vysušené zemi!

Za svistu kulek zbavit krutovlády. Rychlé kroky vojáků duněly zemí. Střelba. Bolestné výkřiky.

A pak ticho. Jen malá stružka krve stékala prachem. Voják se vrávoravě postavil a opřel o mušketu. Smrt. Žádný mír, žádné osvobození. Prachspřátá křičící smrt. Padl na kolena, pak na čtyři, až se na konec začal válet po zemi. Bylo slyšet šplouchání nedaleké řeky. Tažení do Egypta... Co je tohle za vynález lidstva, samé ničení a zabíjení? Umíráme my, umírají oni, nikdo umírat nechce, ale všichni musí.

Ve vesnici zaslechl hemžení a uviděl vojáky nakukující do domů, nesoucí s sebou všechno, co bylo k užítku a co se dalo odnést. Jídlo, látky, jeden z nich dokonce držel v náručí mečící kozu. Lidé, kteří byli z většiny už jen ženy a děti, co dosud zůstali v chalupách, se pokoušeli armádě zabránit v zabavení majetku. Marně.

Voják viděl z dálky Egyptanku ležící na zemi ubodanou bajonety na konci mušket potom, co vlastním tělem bránila své poslední bochníky chleba. Dvě děti, pro které byl onen bochník nejspíš určen, se tiskly ke stěně domu opodál. Francouz zavřel oči. Cožpak to zabíjení nikdy nepřestane?

Když se po chvíli odhodlal postavit, ve vesnici už skoro nikdo z dobyvatelů nebyl. Jen poslední tři vojáci vycházeli ze dveří domu na kraji vsi. Celá armáda se řadila opodál, zanechávajíc za sebou v ulicích pach smrti. Poslední obyvatelé se zabarikádovali v chalupách, jiní bloumali po ulicích jako bezduchá těla ve snaze najít příbuzné. Říkali, že je jdeme zachránit. Lhali mi. Říkali, že nás tu budou vítat jásotem a zahrnovat květinami. To také nebyla pravda.

Francouz se pomalu sunul k armádě na druhé straně vesnice, a přitom z ní nespouštěl oči. Jeden z posledních domů postupně vzplál. Kdo? Proč? Střechu olizovaly oranžové plameny. Je válka. Smrt přilétá na modrobílých křídlech. Nebylo snad už dost utrpení? Oheň se rozšířil na postranní domy. Vsi se rozlehla panika, byl slyšet křik. Tihle vesničani... Co komu udělali? Co jsem komu udělal já? Proč, proč je tohle? Vzorově se seřadil mezi ostatní.

K armádě pochodující pryč dovál záchvěv vzduchu pach spáleného masa.

Utekl ještě tu noc. Krysák ho pozorně sledoval, jak si kreslí prstem do písku. Člověk, co všechno ztratil. Měl ale krásné oči, hnědé jako dva ořechy. Francouz se do nich zahleděl. Odrážely se v nich věci, na které by nejradši zapomněl.

Neměli budoucnost. Neodvažovali se vzpomínat na minulost. Jediné, co jim zůstalo, byl uklidňující praskot skomírajícího ohně. A měli jeden druhého. To stačilo. Usmál se na Krysáka a zdálo se mu, že se jeho hnědé oči usmály zase na něj.

„Víš, Krysáku, zdává se mi sen. Procházím galerií umění, čistou, nedotčenou, věčnou. Procházím a kolem sebe vidím obrazy seřazené na bílých stěnách, v bohatých i jednoduchých rámech nebo úplně bez nich. Všechny jsou stejné a každý je úplně jiný. A pak odbočím za roh a na konci chodby je jeden prázdný. Tak nějak vím, že ten je můj. A že bych ho měl namalovat. V ruce se mi objeví štětec, namočím ho do barvy na paletě, nakloním se, rozmáchnu a zjistím, že to nedokážu. Něco mě táhne dozadu. Pak celá galerie chytne plamenem a já na zemi vidím mrtvé vesničany a poslouchám, jak křičí. Můj obraz hoří. Všechno hoří. Všechno křičí. Pak se vždy probudím.“

Krysák pozorně poslouchal.

„Víš, kdysi jsem chtěl být malířem,“ řekl. „Prodávat lidem obrazy a všet je v galeriích. Ha ha, já, slavný umělec, co se díky svému talentu zapíše do dějin. A místo toho mě budou jako vojáka oslavovat kvůli vraždění.“

Pousmál se a tečkou zakončil své umělecké dílo. „Vlastně ani to ne. Jakmile mě uvidí, pověsí mě na nejbližší větev jako zběha.“ Krysák mu nerozuměl. Ale chápal. Mladík ve francouzské uniformě totiž do písku nakreslil šibenici.

Po nějaké době, která mohla být stejně minutou jako hodinou, se u ohniště ozvaly tiché kroky. Obě postavy sedící na písku se s leknutím otočily. Francouz zvednul mušketu, jejíž ostrý konec zamířil na nově příchozího.

„Ale notak, kluci, přece byste mě neprobodli,“ prohlásil cizinec hned potom, co se ve světle plamenů objevily nohy v armádních střevících. Návštěvník poklekl a začal si ohřívat ruce natažené před sebe. „Ten váš ohýnek jde vidět z pěkné dálky, jen co je pravda.“ Mladík držící mušketu nevěřícně zamrkal. Před jeho očima, tady, uprostřed ničeho, klečel Jean.

„Takže říkáš, že armáda pochoduje nedaleko.“ Seděli nyní vedle sebe. Krysák se stáhl na druhou stranu ohniště, kde upíral pohled na dohořívající dřevo.

„Jistě. Já nejsem žádný zbabělec jako ty, abych utekl kvůli několika mrtvolám. Zato mě povýšili, teď tu dělám předsunutou hlídku.“

Mladík polkl. Blízkost armády značila, že musel celou dobu utíkat špatným směrem a místo některého z přístavů u Středozemním moře se teď pohyboval směrem do vnitrozemí. Také fakt, že vojsko v noci nespí, nevěstil nic dobrého.

„Co tady tvůj přítel?“ podíval se na Egyptana Jean. „Podle oblečení soudím, že je místní. A podle popálenin, že už se s naší armádou někdy setkal.“

„Nech ho být.“

Francouz se zasmál, až s sebou Krysák trhl.

„Cožpak tobě nevadí, že tu umírají lidé?“

„Tak už to ve válkách bývá.“ Návštěvník ohniště po něčem sáhl a vytáhl zpod fraku svoji polní láhev. Přihnul si a rozmáchlým pohybem ji nabídl vojákovi vedle sebe. Ten s přikývnutím přijal. Z vesnice ukradená pálenka ho zalechtala na jazyku, až mu do očí vyhrkly slzy.

„Válku jsem nikdy nechtěl.“

„Válku žádnéj rozumnej člověk nikdy nechce.“

„Ještě že si do vedení států vybíráme samé rozumné lidi.“ Povzdechl si mladík a znovu se napil. „Viděl jsi Napoleona, jak se producíruje na svém bílém koníku? Jako by mu celé země patřila.“

„Možná bude.“ Oba vojáci se dívali směrem k dohořívajícím uhlíkům, které sem tam probleskovaly oranžovou barvou. Za nimi sedící Krysák nejevil nejmenší zájem ani o ně, ani o jejich alkohol. Černovlasý mladík se otrásl.

„Je mi zle z pomýšlení, že otázka přežití nás i Egypt'anů, tolika nevinných lidí, závisí jen na jeho rozmaru. K čertu, moc začít válku by nikdy neměla být dána do rukou jednotlivce.“ Jean přikývl a nechal Francouze pokračovat.

„Války... války se vedou ze dvou důvodů. Aby bohatí byli bohatší a mocní mocnější. My všichni jsme pak jen figurkami na jejich poli – co je pro nás otázka života a smrti, to je pro ně jenom hra.“

Mladík stočil pohled z dohořívajícího ohniště na něj a zase zpátky. Kouř z popela mu najednou připomněl jeho domov. Zavřel oči. Do Francie se už vrátit nemůže. Jeho rodina... Co jeho rodina? Nejspíš už ho stejně oplakali.

Jak oheň uhasínal, okolní tma do své náruče pomalu zahalovala všechny muže sedící kolem něho. Jediný světelný bod nyní tvořily červenající se uhlíky. Černota rušila klidnou atmosféru. Po chvilce zamyšlení a dalším loku alkoholu se Jean-Baptiste rozhovořil.

„Válčení je součástí lidský přirozenosti jako skoro všechny konflikty. A je nutné, protože... Protože přináší mír.“ Zavládlo ticho.

„To mi nějak nesedí.“

„Ale ano, sedí to perfektně. Válka, to je produkt oné přirozenosti, našeho lidství. Vyvrcholení napětí a zla, které mezi námi panuje. Válka nás očišťuje. Jako když požár spálí kus lesa, aby se mohl obnovit zdravější a silnější. Jako když se dva lidé pohádají, aby se mohli vzápětí znovu usmířit. Tak to v životě je, a tak to musí být, neexistuje žádný jiný východisko. Něco... něco musí zemřít, aby se to obrodilo.“

Francouzský mladík se po očku podíval na Jeanovu tvář.

„Válka musí být, protože bez ní by mír neexistoval. Nikdo by ho neudržel, kdyby neznal strasti, které válka přináší. Lidé by si ho necenili. Stejně jako mnoho opaků, které se vylučují, existují mír a válka pospolu a jeden bez druhého by nebyl.“

Oba vojáci se potichu napili. Voják s dětskou tváří ale nenechal Jeanův proslov jen tak.

„Říkáš, že všichni ti nevinní vesničané zemřeli proto, aby se mohlo něco obrodit? Oni žádné obrozování nepotřebovali. Oni tu žili, obráběli pole, milovali se, v klidu a míru, dokud jsme je nepřišli povraždit my. Jejich krev byla prolita za co? Mír? Očištění? Nedělej ze mě hlupáka. Válka je zločin a my jsme zločinci.“

Jean se pokusil nadechnout, ale mladík ho přerušil.

„Ve vesnici jsem viděl dvě děti stojící nad ubodanou mrtvolou své matky. Jim můžeš zkusit vysvětlit, že vlastně zemřela pro mír, který bez války není, protože lidé přirozeně touží po moci. Že ta jejich vesnice byla očištěna od zla. A až budou brečet, můžeš jim říct, že je to taky potřeba, protože opaky existují pospolu a radost není bez utrpení!“

Jean mu vyrval z ruky láhev s pálenkou.

„Zmiz, Jeane-Baptiste.“

„Stejně jsem nerad rušil vaše rendez-vous.“

Jeho kroky odezněly do tmy. Voják s Krysákem se na sebe podívali a usmáli se. Skutečným úsměvem. Byl klid.

K postavám zkrouceným vedle sebe u hromádky popela spánek dlouho nepřicházel. A když už přišel, tak se dlouho nezdržel.

Vojáka vytrhly z říše snů pokřikující hlasy.

„Tady jsou, chlapi. Spí! Svažte je rychle, ať nekladou zbytečně odpor.“ Francouz prudce otevřel oči. Ne, nezdálo se mu nic. To byl Jeanův hlas. Někdo ho nepříliš jemně otočil na břicho a začal mu svazovat ruce k sobě. Mušketa byla v nedohlednu. Krysák vedle něj se zmítal v podobné situaci.

„Po cestě zpátky jsem přemýšlel, jak ti oplatit tvou pohostinnost,“ vysvětloval klidným hlasem Jean. „Pak mi ale došlo, že já tě vlastně nikdy neměl rád. Tak bylo rozhodnuto.“ Někdo s mladíkem silně trhnul směrem nahoru.

„Vezmu tě s sebou.“

Na východě se začalo rozjasňovat. Paprsky slunce v dáli odhalily špičaté pyramidy. Velká armáda podle Napoleonova rozkazu pochodovala v sevřené formaci, připravená na nejhorší. Seržant, za kterým je přivedli, nebyl toho rána zrovna v nejlepší náladě.

„Nechal bych tě pověsit, kdyby tu někde rostly stromy. Tebe i tvého egyptského přítele. Proč jste ho sem vůbec dovlekli? Měli jste ho nechat chcípnout někde v poušti.“

Jean pokrčil rameny.

„Prostě se nachomýtl.“

„Zastřelte je, oba dva. Jen ať se naučí, že se zběhy se nespolečuje a už vůbec se s nimi nesesedí u jednoho ohně.“

Toho rána visela ve vzduchu válka. Vojáci odvěkli společníky z ohniště mimo pochodující vojáky, aby s nimi mohli udělat krátký proces. Čtyři z nich je drželi za teď už rozvázané ruce, pátý si o kousek dál nabíjel zbraň. Jean tomu se zájmem přihlížel.

Tam, v záři ohně, problesklo mladíkovi hlavou, se s Krysákem sblížili. Vzniklo mezi nimi pouto. To, které je teď bude provázet v okamžicích jejich smrti. Zavřel oči. Stejně neměl kam jít. Vždy to byla jen smrt nebo spalující poušť. Ale s Krysákem... možná mohli čelit poušti pospolu. Nic z toho ale nebude. Ozval se výstřel.

Ne ale před nimi, nýbrž někde vzadu. Vojáci prudce otočili hlavy. Přímo k místu, kde právě stáli, se ranní pouští hnala vlna bíle a červeně oděných mamlúckých válečníků na koních.

Voják držící ho za paži se pustil a překotně začal nabíjet mušketu. Jean zaklel.

„Není čas! Zpátky k vojsku, nechme je tady.“

Kopanec do zad odhodil mladíka na zem. Slyšel bojový křik. Neklidné hlasy Francouzů. Dunící kopyta koní. Střelbu. Po očku se podíval na vedle sebe ležícího Krysáka. Žije. Zatím. Za ním rozeznával hnědo bílou hradbu blýskající se meči. Dunění kopyt zesilovalo. Rána kanónu nadzvedla prach. Celá scenerie připadala ležícímu mladíkovi skoro jako obraz. Hýbající se. A řítící se přímo na něj. Než se stihl odvalit směrem k bojujícím Francouzům, uviděl nad sebou břicho přeskakujícího koně. A pak byla tma.

Kolem páchla smrt. Francouz pomalu otevřel oči, jen proto aby mu do nich udeřila zrnka písku. Já jsem... nezemřel? Vzpomněl si na skákajícího koně. Hlava se mu bolestí div nerozpukla. Musel mě omráčit kopyty, pochopil. Podsunul dlaně pod sebe a pokusil se postavit.

Před jeho očima se rozprostřela donekonečna se táhnoucí pláň posetá mrtvými těly. Francouzská armáda už odtáhla. Mamlúcká také. Zbyli jen ti, co odtáhnout nedokázali.

Rozhlédl se kolem. Krysák tu neležel. Možná... možná se z toho dostal, problesklo mu hlavou.

Zkusil udělat krok a málem zase spadl na zem. Levým bokem mu projela tupá bolest. Do očí se mu vedraly slzy. Už jsem to měl skončit dávno, uvědomil si, když dělal další krok. A pak další. Pomalu se belhal kolem rozesetých mrtvol. Od smrti jsem utekl a smrt si mě zase našla, pomyslel si. Za ním se táhla tenká stružka krve.

Vedle něj ležel Francouz s táhlým sekem přes hrud'. Písek pod ním měl červenou barvu. Skelný pohled upíral někam do nebe. Připomněl mu Napoleona, kterého párkrát viděl při přechodu pouště. Ten ale mezi mrtvými určitě neleží. Dál si bude posouvat figurky na jeho šachovnici života a smrti, dobývat a ničit. Co je lidský život v porovnání s takovou mocí?

Krysákovi jsem rozuměl. Nepotřebovali jsme na to znát společnou řeč. Ale ani všechna slova světa by nestačila, abych porozuměl jemu. Pomalu míjel mrtvé tělo. Já přece nechtěl – nikdo přece nechtěl – tuhle válku. Až na jednoho.

Přes slzy skoro neviděl druhou mrtvolu. Tentokrát to byl mamlúk, přimáčknutý pod jeho vraným koněm. Nohu měl zkroucenou v nepřírozeném úhlu, ruce natažené v prosbě o pomoc. Žádná ale nikdy nepřišla. Francouz na něj zoufale pohlédl. Za co jsi bojoval ty, mamlúku? Za generála, co chce jenom vraždit? Za lži, které ti nakladli do hlavy? Za osvobození, které armáda roznáší při svistu kulek? Možná jsi jen bránil svoji zemi před dobyvateli jako nebozí vesničané. Čekal tě ale stejný osud. Mladík postupoval dál. Neohlížel se.

Třetí tělo poznal už z dálky. Jeanova nehezka tvář byla odřená a na půli obličeje byl nalepený zakrvácený písek. Slunce se sklánělo k západu, a tak osvětlovalo červený pahýl, který mu zůstal místo ramene. Francouz se při pohledu na něj zamyslel.

„Taky jsem tě nikdy neměl rád, Jeane.“

A za co vlastně zemřel? Za jeho válku, která přináší mír, která obrozuje? Kvůli rozmaru jediného člověka, který má náhodou pod rukou moc? Politice?

Francouz se rozhlédl kolem sebe. Jaký to mír, jaké to obrození. Široko daleko je pouze smrt. Klopýtl. Ať jde celé jeho přinášení míru k čertu. Jean s jeho vznešenými ospravedlněními vraždění teď ležel na písku s useknutou rukou opodál. Kulhající voják ho minul obloukem. Podíval se na potůček krve stékající mu po noze, zanechávající na písku rudou čáru. A za co vlastně umírám já?

U čtvrtého těla se mu skoro zastavilo srdce. Ale Krysák žil, jako jeden z mála na poli mrtvol ještě dýchal. Mladík si unaveně dosedl vedle něho a položil si jeho hlavu do klína.

„Vyhráli jsme, Krysáku? Aha, ty nemůžeš vyhrát, ty jsi všechno prohrál. A já vlastně taky.“ Rozhlédl se. Všichni zemřeli, všichni prohráli. Jen několik supů kroužilo po nebi.

Louže krve na zemi se zvětšuje. Tvoje? Moje? Asi na tom nesejde. Jemně pohladil umírajícího po vlasech. Pak se podíval na jeho zvedající se hrud’.

„Pořád dýcháš. Je to dobré. Zatím. Protože umíráme a umíráme strašně. Proč? Už vím. Naprosto zbytečně.“

Já umírám zbytečně. Pochod pouští. Hořící vesnice. Vyděšené děti. Jeanova pálenka. Koňská kopyta. Pruh červeného písku táhnoucí se za ním. Krysák v náručí. Všechno naprosto zbytečně.

Zapadající slunce ho jemně hladilo svými paprsky po tvářích. V dáli se rýsovaly pyramidy, netečné ke sporům obyčejných, smrtelných lidí. Nebe zazářilo oranžovými barvami. Naprosto zbytečně.

„Víš, Krysáku, kdybych došel v mé snové galerii na onen konec chodby, namaloval bych na ten obraz dům. Takový malý, na kraji lesa. A se zahradou, na které bych mohl pěstovat květiny, a s pohodlným křeslem, kde lze číst. Ale přišel jsem na jednu věc. V mém obraze bude už navždy prázdné plátno.“

Zahleděl se někam za obzor zabarvený umírajícím sluncem. Války byly, jsou a budou. Tohle špinavé vraždění se špinavým důvodem. Spoustou nedokončených obrazů. Možná by se válkám dalo zabránit, možná jenom kdyby lidé...

Na Krysákovu nehybnou oční bulvu dosedla moucha.